

การผลิตปาล์มน้ำมันและน้ำมันปาล์มอย่างยั่งยืนและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ในประเทศไทย

ความเป็นมา

ประเทศไทยมีจำนวนเกษตรกรรายย่อยที่ผลิตน้ำมันปาล์มสูง คิดเป็นสัดส่วนพื้นที่เพาะปลูกมากกว่าร้อยละ 70 ในพื้นที่ผลิตปาล์มน้ำมันทั้งหมด เกษตรกรรายย่อยส่วนใหญ่มีความรู้จำกัดในเรื่องการปรับปรุงการใช้ปุ๋ย และการใช้วัตถุชีวจากธรรมชาติ ซึ่งปัจจัยเหล่านี้ถือเป็นส่วนสำคัญในการลดก๊าซเรือนกระจกที่เกิดจากอุตสาหกรรมน้ำมันปาล์ม นอกจากนี้เกษตรกรยังขาดเงินทุนเพื่อยกระดับสวนปาล์ม ด้วยข้อจำกัดต่างๆ เหล่านี้ ส่งผลให้เกษตรกรรายย่อยในประเทศไทยมีการผลิตที่มีคุณภาพต่ำและได้ผลผลิตน้อย เห็นได้จากอัตราการสกัดน้ำมันปาล์มที่จากผลปาล์มน้ำมันในโรงงานสกัดต่ำ

นอกจากนี้ในปัจจุบัน มีเพียงร้อยละ 2 จากผลผลิตน้ำมันปาล์มทั่วประเทศที่ผลิตโดยผ่านการรับรองมาตรฐานการผลิตน้ำมันปาล์มอย่างยั่งยืน (RSPO) ซึ่งเป็นผลผลิตจากเกษตรกรและโรงงานสกัดน้ำมันปาล์มที่ผ่านการรับรอง ดังนั้น การสนับสนุนโครงการฝึกอบรมสำหรับเกษตรกรรายย่อยจึงจำเป็นอย่างยิ่งในการยกระดับการผลิตน้ำมันปาล์มอย่างยั่งยืน อย่างไรก็ตาม การจัดฝึกอบรมให้กับเกษตรกรรายย่อยยังคงเป็นเรื่องยากสำหรับภาครัฐ เนื่องจากงบประมาณที่จำกัด การขาดแคลนวิทยากรที่มีคุณภาพ รวมถึงการขาดความรู้ความเข้าใจในการตรวจวัดและการรายงานก๊าซเรือนกระจกซึ่งส่งผลให้ปริมาณการลดก๊าซเรือนกระจกจากมาตรการการลดก๊าซเรือนกระจกไม่สามารถติดตามหรือตรวจสอบได้ ด้วยเหตุนี้รัฐบาลไทยจึงยังคงหาแนวทางในการขยายผลการผลิตน้ำมันปาล์มอย่างยั่งยืนได้อย่างรวดเร็วมากขึ้น เช่น การผ่านการรับรองเชิงพื้นที่ซึ่งยังไม่มีโครงการใดที่เริ่มดำเนินการ

วัตถุประสงค์

เพื่อให้ภาครัฐและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียประสบความสำเร็จในการส่งเสริมการผลิตน้ำมันปาล์มอย่างยั่งยืนและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมในประเทศไทย

แนวทางการดำเนินงาน

โครงการฯ ดำเนินงานอย่างใกล้ชิดร่วมกับหน่วยงานของรัฐ ดังนี้

- เพิ่มพูนศักยภาพของเกษตรกรปาล์มน้ำมันให้ผ่านการรับรองมาตรฐานน้ำมันปาล์มอย่างยั่งยืนในระดับนานาชาติ (เช่น มาตรฐาน RSPO) ผ่านการฝึกอบรมวิทยากรอย่างเข้มข้น
- เพิ่มความต้องการใช้น้ำมันปาล์มอย่างยั่งยืนผ่านการสร้างความร่วมมือกับภาคเอกชนตลอดห่วงโซ่
- พัฒนาอุปกรณ์และเครื่องมือสำหรับติดตามและรายงานผลการลดก๊าซเรือนกระจกที่เกิดจากการนำวิธีปฏิบัติในการลดก๊าซเรือนกระจกของเกษตรกรรายย่อยไปใช้
- กำหนดกรอบนโยบายเพื่อขยายผลการผลิตน้ำมันปาล์มอย่างยั่งยืนและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมผ่านการรับรองเชิงพื้นที่ โดยมีคำมั่นสัญญาจากภาครัฐและภาคส่วนที่เกี่ยวข้องว่าน้ำมันปาล์มทั้งหมดที่ผลิตจากขอบเขตพื้นที่ปกครองของตน (เช่น ทั้งอำเภอ ทั้งจังหวัด ทั้งประเทศ) ผ่านการรับรองมาตรฐานน้ำมันปาล์มอย่างยั่งยืน

ผลการดำเนินโครงการที่ผ่านมา

- โครงการฯ ได้ร่วมมือกับเกษตรกรรายย่อยจำนวน 69 กลุ่ม มีสมาชิก 3,300 ราย ซึ่งปลูกปาล์มน้ำมันเป็นพื้นที่มากกว่า 54,000 ไร่ ใน 3 จังหวัดน่าน ร้อยเอ็ด สุราษฎร์ธานี กระบี่ และชุมพร
- การพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมวิทยากร หรือที่เรียกว่า “หลักสูตรเกษตรกรรายย่อยด้านปาล์มน้ำมันของประเทศไทย: TOPSA” ใกล้จะเสร็จสมบูรณ์แล้ว และจะเริ่มทำการฝึกอบรมวิทยากรเป้าหมาย จำนวน 120 ราย และเกษตรกรรายย่อย 3,200 รายในเดือนกรกฎาคมพ.ศ. 2563 นี้
- โรงงานสกัดน้ำมันปาล์ม 18 แห่ง ได้เข้าร่วมโครงการและยินดีที่จะสนับสนุนผลปาล์มน้ำมันที่ผลิตอย่างยั่งยืนโดยเกษตรกรรายย่อย ผ่านการทำข้อตกลงร่วมกัน นอกจากนี้ ได้มีการทำข้อตกลงร่วมกันระหว่างโรงงานสกัดน้ำมันปาล์มกับกลุ่มเกษตรกรรายย่อยไปแล้ว 7 ฉบับ
- การศึกษามาตรการการลดก๊าซเรือนกระจกที่เหมาะสมสำหรับสวนปาล์มน้ำมันในประเทศไทยร่วมกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเสร็จเรียบร้อยแล้ว และมาตรการ 5 ข้อ จาก 12 ข้อ ได้รับการประเมิน จัดลำดับ และแนะนำให้เป็น “มาตรการการลดก๊าซเรือนกระจกที่เหมาะสมสำหรับสวนปาล์มน้ำมันในประเทศไทย” และได้รับการบรรจุไว้ในหลักสูตรการฝึกอบรม TOPSA ภายใต้อำนาจด้านผลกระทบทางสิ่งแวดล้อม
- เครื่องมือในการคำนวณสำหรับติดตามและรายงานผลการลดก๊าซเรือนกระจกพร้อมสำหรับใช้งาน

- ในเดือนมกราคม พ.ศ. 2563 โครงการฯ ได้เปิดตัวแคมเปญออนไลน์เพื่อสร้างความตระหนักให้กับบุคคลทั่วไปและเกษตรกรรายย่อย พร้อมเรียกร้องการดำเนินการด้านน้ำมันปาล์มอย่างยั่งยืน เพื่อเพิ่มความต้องการใช้น้ำมันปาล์มอย่างยั่งยืน

ผู้สนับสนุนด้านงบประมาณ: กระทรวงสิ่งแวดล้อม คุ้มครองธรรมชาติและความปลอดภัยทางปรมาณู สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี (BMU)

ประเทศ: ประเทศไทย อินโดนีเซีย และเยอรมนี

หน่วยงานร่วมดำเนินการ: กรมวิชาการเกษตร และกรมส่งเสริมการเกษตร (ภายใต้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์)

ระยะเวลาดำเนินโครงการ: กันยายน 2561 – สิงหาคม 2565

ข้อมูลเพิ่มเติม: www.thai-german-cooperation.info, www.asean-agrifood.org

ติดต่อ: กนกวรรณ ศาสวัตเตชะ

อีเมล: kanokwan.saswattecha@giz.de